Ἐννέα ὁδοί. Ἠιών. Ἀμφίπολις.
Ἀθηναίων ἀποικία. Ἀρισταγόρας. Ἠδῶνες. Δραβήσκος.

« Πρῶτον μὲν Ἠιόνα τὴν ἐπὶ Στρυμόνι Μήδων ἐχόντων πολιορκίᾳ εἷλον (οἱ Ἀθηναῖοι) καὶ ἠνδραπόδισαν Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατηγοῦντος. » — Θουκυδίδης Α. 98.

« Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἀριστείδης ὁ Ἀρχίππου, εἷς τῶν ἀργυρολόγων νεῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς αἳ ἐξεπέμφθησαν πρὸς τοὺς ξυμμάχους, Ἀρταφέρνη, ἄνδρα Πέρσην, παρὰ βασιλέως πορευόμενον ἐς Λακεδαίμονα ξυλλαμβάνει ἐν Ἠιόνι τῇ ἐπὶ Στρυμόνι. » — Δ. 50.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

« Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Βρασίδας ἔχων τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης ξυμμάχους ἐστράτευσεν ἐς Ἀμφίπολιν τὴν ἐπὶ Στρυμόνι ποταμῷ Ἀθηναίων ἀποικίαν. τὸ δὲ χωρίον τοῦτο ἐφ' οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶν ἐπείρασε μὲν πρότερον καὶ Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος φεύγων βασιλέα Δαρεῖον κατοικίσαι, ἀλλὰ ὑπὸ Ἠδώνων ἐξεκρούσθη, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἔτεσι δύο καὶ τριάκοντα ὕστερον, ἐποίκους μυρίους σφῶν τε αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον πέμψαντες, οἳ διεφθάρησαν ἐν Δραβήσκῳ ὑπὸ Θρᾳκῶν. καὶ αὖθις ἑνὸς δέοντι τριακοστῷ ἔτει ἐλθόντες οἱ Ἀθηναῖοι, Ἅγνωνος τοῦ Νικίου οἰκιστοῦ ἐκπεμφθέντος, Ἠδῶνας ἐξελάσαντες ἔκτισαν τὸ χωρίον τοῦτο, ὅπερ πρότερον Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο. ὡρμῶντο δὲ — Δ. 102.

351β

Ηιών Αμφίπολις.

εκ της Ηιόνος, ην αυτοί είχον εμπόριον επί τω στόματι του ποταμού επιθαλάσσιον, πέντε και είκοσι σταδίους απέχον από της νυν πόλεως, ην Αμφίπολιν Άγνων ωνόμασεν, ότι επ' αμφότερα περιρρέοντος του Στρυμόνος, δια το περιέχειν αυτήν, τείχει μακρώ απολαβών εκ ποταμού ες ποταμόν περιφανή ες θάλασσάν τε και την ήπειρον ώκισεν.

103. Επί ταύτην ουν ο Βρασίδας άρας εξ Αρνών της Χαλκιδικής επορεύετο τω στρατώ. και αφικόμενος περί δείλην επί τον Αυλώνα και Βρομίσκον, ή η Βόλβη λίμνη εξίησιν ες θάλασσαν, και δειπνοποιησάμενος εχώρει την νύκτα. Χειμών δε ην και υπένιφεν· ή και μάλλον ώρμησε, βουλόμενος λαθείν τους εν Αμφιπόλει πλην των προδιδόντων. ήσαν γαρ Αργιλίων τε εν αυτή οικήτορες (εισί δε οι Αργίλιοι Ανδρίων άποικοι) και άλλοι οι ξυνέπρασσον ταύτα, οι μεν Περδίκκα πειθόμενοι, οι δε ξυνέπρασσον ταύτα, οι μεν Περδίκκα πειθόμενοι, οι δε Χαλκιδεύσι. μάλιστα δε οι Αργίλιοι, εγγύς τε προσοικούντες και αείποτε τοις Αθηναίοις όντες ύποπτοι και επιβουλεύοντες τω χωρίω, επειδή παρέτυχεν ο καιρός και Βρασίδας ήλθεν, έπραξάν τε εκ πλέονος προς τους εμπολιτεύοντας σφών εκεί όπως ενδοθήσεται η πόλις, και τότε δεξάμενοι αυτόν τη πόλει και αποστάντες των Αθηναίων εκείνη τη νυκτί κατέστησαν τον στρατόν προ έω επί την γέφυραν του ποταμού. απέχει δε το πόλισμα πλέον της διαβάσεως, και ου καθείτο τείχη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

352

Αμφίπολις. Ηιών. 424 π. Χ.

ὥσπερ νῦν, φυλακή δε τις βραχεία καθειστήκει· ην βιασάμενος ραδίως ο Βρασίδας, άμα μεν της προδοσίας ούσης, άμα δε και χειμώνος όντος και απροσδόκητος προσπεσών, διέβη την γέφυραν, και τα έξω των Αμφιπολιτών οικούντων κατά παν το χωρίον ευθύς είχε.

104 Της δε διαβάσεως αυτού άφνω τοις εν τη πόλει γεγενημένης, και των έξω πολλών μεν αλισκομένων, των δε και καταφευγόντων ες το τείχος, οι Αμφιπολίται ες θόρυβον μέγαν κατέστησαν, άλλως τε και αλλήλοις ύποπτοι όντες. και λέγεται Βρασίδαν, ει ηθέλησε μη εφ' αρπαγήν τω στρατώ τραπέσθαι, αλλ' ευθύς χωρήσαι προς την πόλιν, δοκείν αν ελείν· νυν δε ο μεν ιδρύσας τον στρατόν, επεί τα έξω επέδραμε, και ως ουδέν αυτώ από των ένδον ως προσεδέχετο απέβαινεν, ησύχαζεν· οι δ' εναντίοι τοις προδιδούσι, κρατούντες τω πλήθει ώστε μη αυτίκα τας πύλας ανοίγεσθαι, πέμπουσι μετά Ευκλέους του στρατηγού, ος εκ των Αθηναίων παρήν αυτοίς φύλαξ του χωρίου, επί τον έτερον στρατηγόν των επί Θράκης, Θουκυδίδην τον Ολόρου, ος τάδε ξυνέγραψεν, όντα περί Θάσον (έστι δε η νήσος Παρίων αποικία, απέχουσα της Αμφιπόλεως ημίσεος ημέρας μάλιστα πλουν) κελεύοντες σφίσι βοηθείν. και ο μεν ακούσας κατά τάχος επτά ναυσίν αι έτυχον παρούσαι έπλει, και εβούλετο φθάσαι μάλιστα μεν ουν την Αμφίπολιν, πριν τι ενδούναι, ει δε μη, την Ηιόνα προκαταλαβών.

105. Εν τούτω δε ο Βρασίδας δεδιώς και την από της Θάσου των

Ηιων. Αμφίπολις. 424 π.Χ.

νεων βοήθειαν και πυνθανόμενος τον Θουκυδίδην κτησίν τε ε-
χειν των χρυσείων μετάλλων εργασίας εν τη περι ταυ-
τα Θράκη και απ' αυτου δύνασθαι εν τοις πρώτοις των
ηπειρωτων, ηπείγετο προκαταλαβειν, ει δύναιτο, την πό-
λιν, μη αφικνουμένου αυτου το πληθος των Αμφιπολιτων, ελ-
πίσαν εκ θαλάσσης ξυμμαχικον και απο της Θράκης α-
γείραντα αυτον περιποιήσειν σφας, ουκέτι προσχωροίη και
την ξύμβασιν μετρίαν εποιειτο, κήρυγμα τόδε ανειπων
Αμφιπολιτων και Αθηναίων των ενόντων τον μεν βουλόμενον
επι τοις εαυτου της ίσης και ομοίας μετέχοντα μένειν, τον
δε μη εθέλοντα απιέναι τα εαυτου εκφερόμενον πέντε η-
μερων.

106. Οι δε πολλοι ακούσαντες αλλοιότεροι εγένοντο τας γνώ-
μας, άλλως τε και βραχυ μεν Αθηναίων εμπολιτευον, το
δε πλέον ξύμμικτον, και των έξω ληφθέντων συχνοις οι-
κειοι ένδον ήσαν· και το κήρυγμα προς τον φόβον δίκαι-
ον είναι υπελάμβανον, οι μεν Αθηναιοι δια το άσμενοι
αν εξελθειν, ηγούμενοι ουκ εν ομοίω σφίσιν είναι τα
δεινα και άμα ου προσδεχόμενοι βοήθειαν εν τάχει,
ο δε άλλος όμιλος πόλεώς τε εν τω ίσω ου στερισκόμενοι και
κινδύνου παρα δόξαν αφιέμενοι. ώστε των πρασσόντων τω
Βρασίδα ήδη και εκ του φανερου διαδικαιούντων αυτα, ε-
πειδη και το πληθος εώρων τετραμμένον και του παρόντος Α-
θηναίων στρατηγου ουκέτι ακροώμενον, εγένετο η ομολογία και
προσεδέξαντο εφ' οις εκήρυξε, και οι μεν την πόλιν τοιούτω

τρόπῳ παρέδοσαν, ὁ δὲ Θουκυδίδης και αι νῆες ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψὲ κατέπλεον ες την Ἠιόνα. και την μεν Ἀμφίπολιν Βρασίδας ἄρτι εἶχε, την δε Ἠιόνα παρα νύκτα εγένετο λαβειν· ει γαρ μη εβοήθησαν αι νῆες δια τάχους, ἅμα ἕῳ αν είχετο.

107. Μετα δε τούτο ο μεν τα εν τῇ Ἠιόνι καθίστατο, όπως και το αυτίκα, ην επίῃ ο Βρασίδας, και το έπειτα ασφαλως έξει, δεξάμενος τους εθελήσαντας επιχωρῆσαι άνωθεν κατα τας σπονδάς· ο δε προς μεν την Ἠιόνα κατα τε τον ποταμον πολλοις πλοίοις καταπλεύσας, είπως την προύχουσαν άκραν από του τείχους λαβων κρατοίη του έσπλου, και κατα γην αποπειράσας άμα, αμφοτέρωθεν απεκρούσθη, τα δε περι την Ἀμφίπολιν εξηρτύετο..

. . . .

108. Ἐχομένης δε της Ἀμφιπόλεως οι Ἀθηναῖοι ες μέγα δέος κατέστησαν, άλλως τε και ότι η πόλις αυτοις ην ωφέλιμος ξύλων τε ναυπηγησίμων πομπῇ και χρημάτων προσόδῳ, και ότι μέχρι μεν Στρυμόνος ην πάροδος Θεσσαλων διαγόντων επι τους ξυμμάχους σφων τοις Λακεδαιμονίοις, της δε γεφύρας μη κρατούντων, άνωθεν μεν μεγάλης ούσης επι πολυ λίμνης του ποταμου, τα δε προς Ἠιόνα τριήρεσι τηρουμένων, ουκ αν δύνασθαι προελθειν. τότε δε ράδια ήδη [ενομίζετο] γεγενῆσθαι. και τους ξυμμάχους εφοβουντο μη αποστωσιν. ο γαρ Βρασίδας έν τε τοις άλλοις μέτριον εαυτον παρειχε, και εν τοις λόγοις εδήλου ως ελευθερώσων την Ἑλλάδα εκπεμφθείη. ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ